

Simone Paauw

s.paauw@medischcontact.nl

@medischcontact

BREDASE HUISARTS WIL IN WIETHANDEL

‘We moeten cannabis uit de geheimzinnige sfeer halen’

Huisarts Ronald Roothans uit Breda staat te trappelen om een wietkwekerij te beginnen en cannabisproducten te leveren aan coffeeshops in zijn stad en de rest van Nederland. Wat bezielt deze huisarts?

Als het aan hém ligt, wil de 40-jarige Ronald Roothans, een zelfstandig werkend huisarts binnen een groter samenwerkingsverband in West-Brabant, binnen enkele jaren wiet gaan leveren aan coffeeshops in Nederland. Twee weken geleden kwam de verwezenlijking van die plannen iets dichterbij, toen minister Bruins (Medische Zorg) en minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) bekendmaakten welke tien gemeenten gaan experimenteren met een gesloten coffeeshopketen. Tijdens dit experiment worden cannabisproducten legaal geproduceerd en ‘via de voordeur’ geleverd aan coffeeshops. De bedoeling is dat er een keten ontstaat die vrij is van criminaliteit; waarbij illegale productie en handel wordt tegengegaan. Breda is aangewezen als een van de gemeenten waarin het experiment zal plaatsvinden. Dat betekent dat Roothans en zijn compagnons, advocaat Peter Schouten en lokaal SP-politicus Joep van Meel, begin 2020 hun businessplan kunnen indienen en mee kunnen loten als potentiële wietproducenten.

Waarom wilt u dit?

‘Al meer dan veertig jaar kennen we in Nederland het gedoogbeleid, waarbij de verkoop van cannabisproducten in coffeeshops is toegestaan. Een verstandige keuze, want zo zijn enige controle en regulering van het softdrugsgebruik mogelijk. Maar het kweken en leveren van deze producten aan de coffeeshops is illegaal. Het gevolg is dat er miljoenen worden verdiend in het criminele circuit, wat gepaard gaat met allerlei schimmige en kwalijke randverschijnselen. Ook is er helemaal geen controle op de kwaliteit van de producten, terwijl daar vaak mee wordt geroemd. Er wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van haarlak om wiet zwaarder te maken en te laten glinsteren, alsof het THC-gehalte

hoog is. Ik vind dat de bovenwereld zich nu eens moet gaan bemoeien met de productie en levering van cannabisproducten, zodat het een normale bedrijfstak wordt met gecontroleerde, zuivere producten en een zorgplicht ten opzichte van de klanten.’

Waarom houdt u zich er als huisarts mee bezig? Komt u veel gerelateerde problematiek tegen in uw praktijk?

‘Relatief weinig, maar in de regio speelt het wel sterk. Ik heb een handjevol patiënten van wie ik weet dat ze te veel gebruiken of ervaringen hebben met justitie. Daarnaast heb ik een stuk of vijf patiënten die wiet of cannabisolie gebruiken om pijn mee te bestrijden. Dat is dus beperkt in een praktijk met 2500 patiënten. Maar ik denk ook dat – ondanks mijn beroepsgeheim – patiënten het echt niet met mij zouden bespreken als ze bijvoorbeeld een kwekerij op zolder hebben. Al hoor ik sinds ik in de krant sta wel wat meer verhalen van patiënten. Ik ben meer als burger bezig met de plannen voor de wietkwekerij dan als huisarts.’

Waar komt die affiniteit met dit onderwerp dan vandaan?

Gebruikt u zelf wiet?

‘Als student gebruikte ik een periode wiet. Als gezelligheidsgebruiker deed ik dat vooral samen met mijn vrienden en toevallig zag ik mijn vrienden vaak. Ook was het prettig om voor het slapen een joint te nemen. Toen ik met mijn coschappen begon, ben ik daarmee gestopt. Ik werd serieuzer en bovendien is het wilde studentenleven niet vol te houden als je iedere dag heel vroeg je bed uit moet en hard moet werken. Ik vond het overigens helemaal niet moeilijk om te minderen.’

Gebruikt u nu nog steeds?

‘Ik vind het lastig om te vertellen over wat ik wel en niet doe in mijn privéleven. Als arts ben ik toch een rolmodel. Ik vind het geen prettig idee dat mensen misschien zeggen: “De dokter doet het, dus dan zal het wel goed zijn”. Tegelijkertijd vind ik dat het gebruik van cannabis uit de geheimzinnige sfeer moet worden gehaald en dat het stigma eraf moet. Ik wil echter niet bekend komen te staan als Dokter Cannabis. Nu al krijg ik uit het hele land vragen van mensen over bijvoorbeeld medicinale wiet. Maar ik ga echt geen adviezen geven aan mensen die ik niet ken, niet heb

‘Ik vind beperkt gebruik van wiet niet problematischer dan het gebruik van alcohol’

gezien in mijn praktijk. Ik zie mijn werk als huisarts en mijn plannen met de wietkwekerij echt als twee verschillende dingen, hoewel ik mijn expertise als huisarts graag inzet voor het slagen van dit experiment.’

Dat is dus een spanningsveld tussen uw professioneel handelen en uw privéleven?

‘Ja, want tegelijkertijd zou ik er best open over willen zijn over of ik af en toe cannabis gebruik. Er wordt al te veel gestigmatiseerd en ik wil dat het gesprek wordt gevoerd. En tóch ben ik bang voor dat stigma, ben ik bang voor hoe onze beroepsgroep over mij oordeelt als ik het zou vertellen. Er is geen arts die openlijk vertelt hoeveel wijn hij of zij ’s avonds rond het eten drinkt, ondanks dat

EXPERIMENT GESLOTEN COFFEESHOPKETEN

In het regeerakkoord van 2017 is afgesproken dat er een experiment komt waarbij legaal cannabis geteeld wordt die wordt verkocht in een gesloten coffeeshopketen. Het kabinet wil hiermee laten onderzoeken wat de effecten zijn op de criminaliteit, veiligheid, overlast en volksgezondheid. In januari 2019 werd een wetsvoorstel aangenomen dat het experiment mogelijk maakt. 23 gemeenten hebben zich opgegeven voor het experiment en 10 daarvan zijn geselecteerd, mede op basis van de verspreiding over Nederland. Begin 2020 kunnen lokale ondernemers die de wietteelt op zich willen nemen, hun businessplan indienen. Als zich meerdere geschikte kandidaten aandienen, zal worden geloot. Het experiment zal vier tot vijf en half jaar duren, waarna de regering een besluit neemt over de toekomst van het coffeeshopbeleid. Tijdens het experiment móéten alle coffeeshops in de betreffende stad meedoen. Zij mogen niet alsnog cannabis ‘via de achterdeur’ inkopen.

MERLINDALEMAN

‘Ondanks dit keurige overheidsexperiment worden we toch gestigmatiseerd’

Iedereen vindt dat alcohol erbij hoort in deze maatschappij. Ik vind beperkt gebruik van cannabis niet problematischer dan het gebruik van alcohol. Af en toe cannabis voor de gezelligheid is veiliger dan af en toe bier drinken. Zolang je het maar verantwoord gebruikt, dus niet onder de 18 jaar, niet als je psychose- of verslavingsgevoelig bent en niet vaker dan één keer per week. En je moet het niet roken, want roken is gewoon écht slecht. Ik baal er dan ook van dat de overheid wil dat de telers in het experiment ook de voorgedraaide joints – die veel worden verkocht in coffeeshops – gaan produceren. Er zijn echt goede alternatieven; je kunt een cannabistheetje drinken of je kunt het vaperen. Daarbij wordt de wiet niet verbrand, maar verhit. Vaporizers zijn vaak gewoon te huur in de coffeeshop. Helaas denken nog veel gebruikers dat de werkzame stoffen effectiever zijn bij verbranding met nicotine.’

Uw kinderen zijn nu 3 en 5 jaar oud. Hoe zou u het vinden als ze later zelf naar een coffeeshop gaan?

‘Ik hoop dat ze daarmee wachten tot ze 18 zijn, of liever tot ze 21 zijn en hun brein is uitgerijpt. En ik hoop dat ze daar eerst met mij over praten, dat ze weten dat ze bij mij terecht kunnen met vragen. En misschien komt er een dag dat ik samen met mijn zoons kan vaperen of spacecake kan eten. Dat zou ik echt hartstikke leuk vinden om samen te doen. Maar ik wil nou ook weer geen verkooppraatje houden voor het gebruik van cannabis.’

Er zijn mensen die zeggen dat het jullie gewoon om het geld te doen is...

‘Als het doorgaat, dan verwachten we een winst van vele miljoenen. 30 procent daarvan willen we steken in onderzoek naar verantwoord gebruik van cannabis en onderzoek naar verslavings-

zorg. We hopen het voor elkaar te krijgen dat er een leerstoel cannabis komt. We willen dat legale wietteelt een maatschappelijke bijdrage gaat leveren. Nu worden er in het criminele circuit miljoenen verdiend met cannabis, waar geen cent belasting over wordt betaald. Wij willen het zo ombouwen dat de maatschappij ook iets heeft aan het geld dat erin omgaat. Stel je voor dat de grote bierbrouwers in Nederland dat al vanaf het begin hadden gedaan, dan had onze maatschappij er nu anders uitgezien.’

En de andere 70 procent?

‘Die verdelen we onderling en onder de financiers. We hebben het lang gehad over welk percentage naar maatschappelijke doelen moet gaan. Alles? 50 procent? Maar onze financieel adviseurs hebben ons dat afgeraden, omdat we dan echt geen financiers zouden kunnen vinden voor zo’n groot project. We zijn nu met enkele serieuze potentiële investeerders in gesprek. Maar de kans is nog steeds aanwezig dat het níét doorgaat. Ook andere ondernemers uit Breda kunnen een plan indienen en meeloten als dat plan geschikt is. We hebben nu al veel uren en geld geïnvesteerd en dat zijn we kwijt als we achter het net vissen. Sterker nog: ik ben al acht jaar bezig met de ontwikkeling van een groot gezondheidscentrum waar bijna alle eerstelijnszorgverleners een plek zullen krijgen. Het plan en de financiering waren bijna rond, maar nu lijken mijn plannen voor de wietkwekerij roet in het eten te gaan gooien. De bank toont zich sinds vorige week terughoudend, omdat “er een relatie is tussen u en cannabis”. En dat terwijl ze me eerder een verklaring hebben laten ondertekenen dat er in het gezondheidscentrum niets met cannabis zou gebeuren. We zijn daarom nu voor het gezondheidscentrum ook met andere financiers in gesprek die inzien dat de wietkwekerij hier helemaal los van staat, en bovendien een door de overheid gesteund initiatief betreft.’

Blijkbaar bent u toch al een beetje ‘verdacht’?

‘Ja, blijkbaar is het stigma zo groot in Nederland. En dat terwijl ik dit alleen maar doe omdat de overheid heeft besloten dat er een experiment komt met een gesloten coffeeshopketen en ik vind dat wij die handschoen moeten oppakken. Als advocaat en arts zijn wij eraan gewend heel veel gecontroleerd en getoetst te worden en transparant te zijn. Bovendien kunnen wij op geen enkele manier worden gelieerd aan het huidige criminele circuit; daar zou ik me natuurlijk nooit in begeven. Maar ik maak nu al mee wat nette coffeeshophouders al die jaren al meemaken – we spreken ze veel, want we gaan regelmatig op werkbezoek bij de coffeeshops. Zo is het ons nog niet gelukt om als organisatie een bankrekening te openen, geen bank die ons wil. Daardoor kunnen we ons nog niet bewegen als gewone ondernemers, terwijl we bijvoorbeeld nu een makelaar een aanbetaling willen doen om voor ons op zoek te gaan naar een geschikt pand. Dus ondanks dit keurige overheidsexperiment worden we toch gestigmatiseerd.’ ■

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.